Æble/PæreNYT

Nr. 10 // 25. april 2022

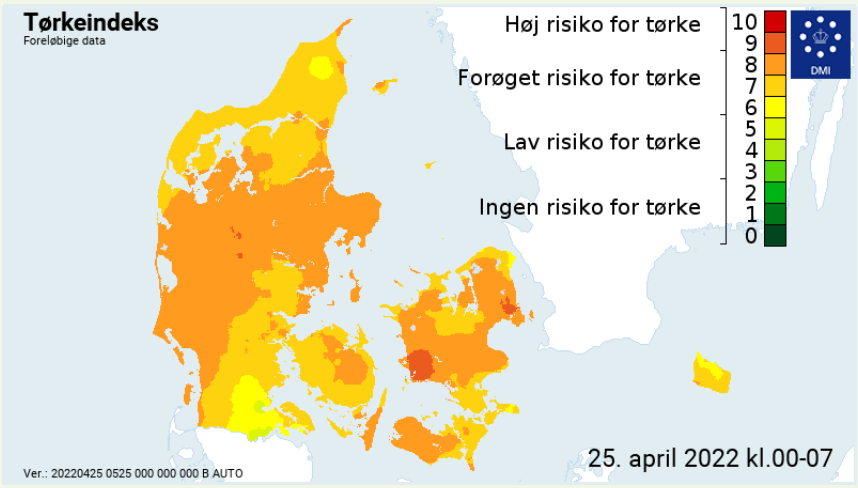
FÆLLES

Minimér risikoen for frostskader

- **Slå græsset i køregangen og hold jorden under træerne vegetationsfri.** Vegetation nedsætter både indstrålingen om dagen og udstrålingen om natten
- **Opfugt jorden godt 4-5 dage før forventet frost.** Vandindholdet i jorden har indflydelse både på hvor meget varme som kan lagres i jorden og hvor godt varmen ledes til jordoverfladen. Prioritér de triploide sorter. De er længst fremme, tåler frosten dårligst og det er samtidig de sorter, hvor der mindst kan undværes frugtsætning bl.a. Lucas, Gråsten, Holst. Cox, Jonagored.

Vanding

- Planternes roddybde og jordtypen bestemmer i praksis størrelsen af jordvandsmagasinet, som kan variere meget selv indenfor et mindre område.
- Ved stor blomstermængde, er det en fordel i et meget tørt forår at påbegynde drypvanding allerede inden blomstring. Dette er særlig aktuelt på let jord.

INDHOLD:

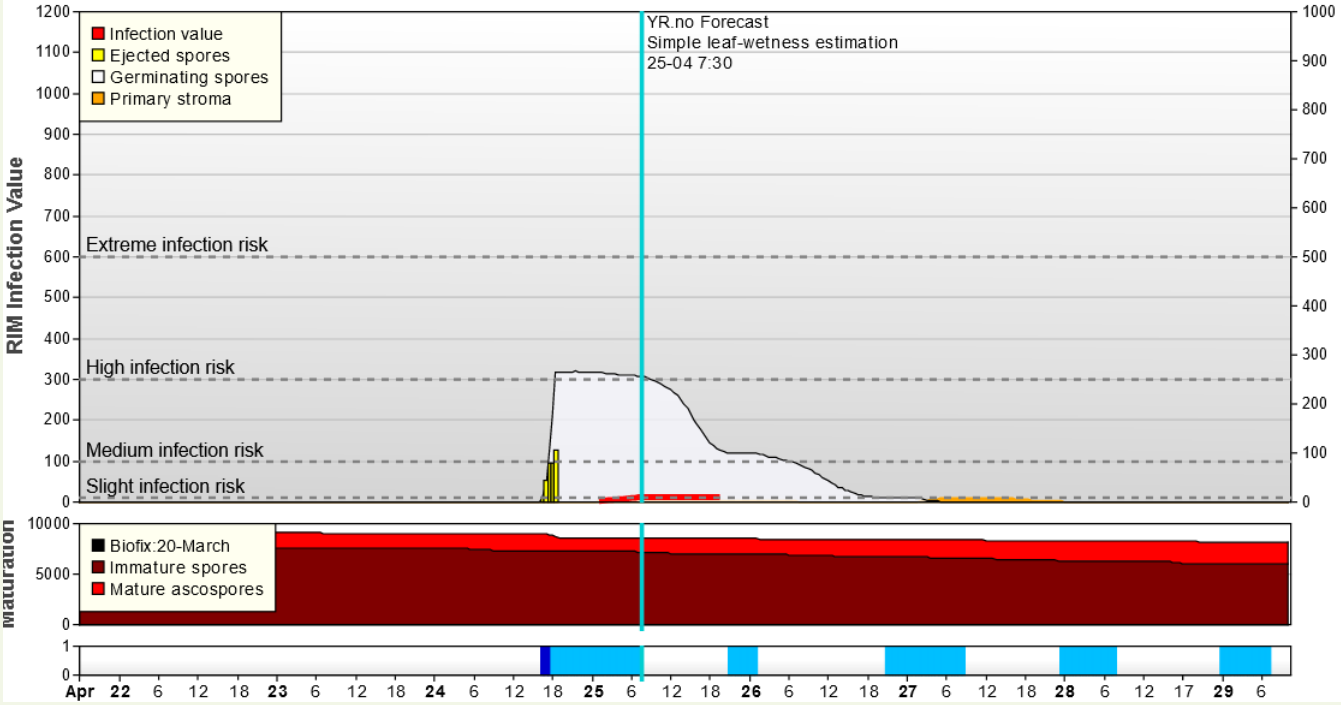
FÆLLES **1**
Minimér risikoen for frostskader 1
Vanding 1
Skurv 2

KONVENTIONELT **3**
Skurv 3
Meldug 3
Pærerne blomstrer - hvad bør man undgå i åben blomst? 3
Pærer - Mospilan 4
Pærebladlopper 4
Pærer - larver 4
Pærer - behandlingsmuligheder 4
Æbler - larver 5
Rød æblebladlus 5
Spindemider (rødt spind) 5

ØKOLOGI **6**
Blomstring i pære og æbler- hvad bør man undgå i åben blomst? 6
Skurvbekæmpelse 6
Natron 6
Bladgødskninger 7
Meldug 7
Røde æblebladlus skal bekæmpes før blomstring 7
Larver 7
Bladgødskning ved frost 8
Blandinger af svampemidler og bladgødninger 8
Ukrudt 8

Skurv

- Flere steder førte regn søndag 24. april til sporeudslyngning og sporespiring. Om der har været infektionsfare, afhænger af lokaliteten.
- Udviklingsmæssigt er vi nu inde i den vigtigste periode, når det gælder skurvbekæmpelsen. **Der må ikke tages chancer.** På de nuværende udviklingstrin kan vandet stå længe i bladene.
- Ved skurv i 2022 og modtagelig sort bør den enkelte vurdere behovet for kurativ behandling snarest.

Regn søndag 24. april gav sporeudslyngning (gule toppe) og sporespiring (hvidt område). Om der har været infektionsfare (rød graf), afhænger af lokaliteten.

På de nuværende udviklingstrin kan vandet stå længe i bladene og det fører til lang optørringstid.

KONVENTIONELT

Skurv

- Æbler: De fleste steder kan der stadig bruges Syllit (1,25 l/ha) i æblerne. Kurativ og forebyggende virkning.
- Pærer: Brug Delan WG/Delan Pro i pærerne. Tilsæt Scala (0,75 l/ha) i pærerne hvis der bliver behov for kurativ behandling.

Syllit bruges kun frem til rød knop.
På senere stadier er der fare for skrub på frugten.
Syllit kan kun blandes med urea.

I tilfælde af høj infektionsfare i modtagelig sort/højt smittetryk bør der behandles kurativt, selvom der er behandlet forebyggende, da en sprøjtning ikke giver 100% dækning.

Meldug

- 2-3 dage uden regn er tilstrækkelig lang tid til, at melduggen danner sporer.
- Når temperaturen kommer over 15°C skal der tænkes på meldug i de sorter, som er længst fremme og som er mest modtagelige: Gråsten, Sunrise, Jonagored, Holst. Cox.
- Her bør Talius og Candit absolut prioriteres.
- Talius må bruges 1 gang pr år. Fr 1. juni: 0,200 L/ha eller Sommer efter 1. juni: 0,250 L/ha.

Pærerne blomstrer - hvad bør man undgå i åben blomst?

- På Kumulus S står følgende sætning: For at beskytte bier og andre bestøvende insekter må dette produkt ikke anvendes i blomstrende afgrøder.
- Svovl gødning: gå ud fra at gødningssvovl har samme betydning for bier som Kumulus.
- Bittersalt: Under uheldige omstændigheder/høje doseringer kan der ske svidning.
- Aminosol: Midlet virker afskrækkende på bierne på grund af lugten.
- Starane og MCPA: Brug ikke Starane og MCPA under blomstringen. Hvis behov kan ukrudt bekæmpes med Round-up under blomstringen.
- Tjek bi-mærke (blandt andet Steward, Lamdex, Milbeknock). Faresætning afgør om midlet må bruges udenfor biernes flyvetid.

Pærer - Mospilan

- Mospilan er kun godkendt til bekæmpelse af lus og bladhveps (dvs. pærehveps).
- Bladlus/Pæregalmyg: Hvis der er behov for bekæmpelse af bladlus, og der behandles med Mospilan på hvid knop/ballon, vil der opnås god sideeffekt mod pæregalmyg.
- Mospilan virker, når æggene er lagt i blomsteranlæggene og på vej til at klække.
- Pærehveps/Tæger: Brug af Mospilan fra fuld blomstring (når de første kronblade sidder løst) vil have effekt på pærehveps og sideeffekt på tæger.
- Mospilan er ikke så skånsomt, at det kan bruges ukritisk og bør af hensyn til nyttefaunaen kun anvendes, hvis der absolut er behov for det (rovtægerne er aktive nu!). Mospilan bør højst bruges 1 gang i pærerne, så tidspunktet for anvendelse må times i forhold til hvilke skadevolder, der er det største problem.

Lus i pærer er sjældent et alvorligt problem, men Mospilan nu vil bekæmpe lus og have sideeffekt på pæregalmyg og pærehveps.

Pærebladlopper

- På tidlige lokaliteter er de første æg netop klækket eller meget tæt på at klække (mørk orange).
- Movento anvendes fra afblomstring.
- Hvis der er spindemider i pærerne, vil behandling med Milbeknock have sideeffekt på pærebladlopper. Milbeknock bruges efter blomstring (se afsnit nedenfor om spindemider)

Pærer - larver

- Behandling med Turex (*Bacillus thuringiensis*), der er uskadeligt for nyttedyr, er en mulighed, hvis temperaturen er 15°C lunt (men gerne mere!). Det kan give bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha end med en enkelt behandling med 2 kg/ha med Turex.
- Når det er for koldt til Turex, eller hvis larverne er store og mange, bliver man nødt til at overveje Steward/Lamdex.

Pærer - behandlingsmuligheder

Udviklingstrin	Behandlingsårsag	Produkt
Før blomstring/begyndende blomstring	Bladlus og pæregalmyg	Mospilan
	Larver	Lamdex Steward Turex (over 15°C)
Fuld blomstring	Clara Frijs: Udtynding	ATS Cerone (over 18°C)
Fuld blomstring-afblomstring	Pærehveps og Tæger	Mospilan
Efter blomstring	Pærebladlopper	Movento
	Spindemider+ Pærebladlopper	Milbeknock

Æbler - larver

- Sørg for at behandle mens larverne endnu er små, og undgå at blive overrasket efter blomstring over larver, som er i gang med at forpuppe sig, og som det da vil være for sent at gøre noget ved.
- Både Steward og Lamdex virker ved, at larverne æder af behandlede plantedele eller hvis de rammes direkte. Det er en fordel, at der er varme i luften, så larverne er aktive, når der behandles. Sørg for god dækning når der behandles mod larver!
- Lamdex bruges, hvis der er mange viklerlarver, eller hvis larverne er store.
- **Steward bliver forbudt 20. September 2022**. Vores erfaring med Steward mod viklerlarver er desværre skuffende. Larverne skal være små og det skal være varmt for at effekten af Steward er tilstrækkelig god. Hvis det overvejende er målerlarver man finder, eller hvis man har god erfaring med brug af Steward, er der derimod ikke noget i vejen for at bruge Steward.
- Turex – se afsnit ovenfor om larver i pærer.
- Capex: virker kun mod arten Adoxophyes orana/ Frugtskrælvikler. Så brug af Capex er kun nødvendigt på de steder, hvor man med sikkerhed ved, at det er denne art, som er på spil. Temperaturen skal være over 13°C. Midlet er en virus, og optages ved at larverne spiser af behandlede blade og får virus i sig. Det er utrolig vigtigt, at der behandles med sprøjteteknik, hvor der afsættes virus på alle plantedele, som larverne æder. Det skal udsprøjtes på tørre blade. Capex kan ikke blandes med alt, se etikette.

Man kan ikke udføre sikker artsbestemmelse ud fra larvestadiet. Sikker artsbestemmelse kræver, at larverne udklækkes til voksne dvs. sommerfugle.

- Mospilan: Forvent ikke tilstrækkelig god sideffekt på larver ved behandling med Mospilan.

Rød æblebladlus

- **Behandling før blomstring er standard.**
- Det ses alt for tit, at man ikke finder lus før blomstring, men de få som er der, udvikler sig, så det kan kræve flere behandlinger efter blomstring at komme dem til livs.
- Arten har værtsskifte (vejbred), så angrebsgraden i æbler sidste år er ikke et sikkert vurderingsgrundlag for behovet for behandling i år.
- **Teppeki eller Mospilan bruges før blomstring.** Teppeki foretrækkes før blomstring hvis Mospilan skal bruges på afblomstring mod æblehveps. Hvis det er nattefrost, er det imidlertid for koldt til Teppeki og i så fald foretrækkes Mospilan før blomstring.
- Lamdex: Der kan ikke forventes effekt hvis lusene sidder beskyttet inde i krøllede blade! Desuden foretrækkes de øvrige midler af hensyn til nyttedyrene.
- Pirimor skal ud før bladene krøller det mindste. Temperaturen skal være over 15-18°C. Stille vejr efter sprøjtning fremmer dampvirkningen.

Spindemider (rødt spind)

- Se efter angreb af spindemider nu, hvor æggene begynder at klække. Undersøg med lup undersiden af de mindste rosetblade. I tilfælde af, at angrebet er så svagt, at der er tvivl om

behandlingsbehovet, er det vigtigt at se efter om der er rovmider til at holde spindemiderne nede. Angreb af spindemider er ofte begrænset til mindre arealer, og lokaliserer man området, kan man nøjes med at behandle det angrebne areal.

- Nissorun: Er der behov for bekæmpelse tilrådes Nissorun. Virker på æg, larver og nymfer. Dræber ikke de voksne spindemider, men æggene udvikles ikke, hvis hunnerne har været i kontakt med midlet. Kun 1 behandling pr år.
- Milbeknock: Er et meget effektivt middel mod spindemider, og anbefales ved kraftige angreb. Bruges ofte først i løbet af sommeren. Midlet er farligt for bier!
- Sørg for god dækning når der behandles mod spindemider. Hvor det er overkommeligt, kan der med fordel køres i begge retninger i rækken for at undgå steder i træet, hvor man ikke får dækket.
- **Spindemider i pærer: Milbeknock har sideeffekt på pærebladlopper.** Midlet er farligt for bier, og må anvendes fra afblomstring. Ved spindemider i pærer må derfor vælges enten Nissorun før/under blomstring, eller Milbeknock efter blomstring.

ØKOLOGI

Blomstring i pære og æbler- hvad bør man undgå i åben blomst?

På Kumulus S står følgende sætning: *For at beskytte bier og andre bestøvende insekter må dette produkt ikke anvendes i blomstrende afgrøder.*
Svovl gødning: gå ud fra at gødningssvovl har samme betydning for bier som Kumulus
Bittersalt: Under uheldige omstændigheder/høje doseringer kan der ske svidning.
Aminosol: Midlet virker afskrækkende på bierne på grund af lugten.

Skurvbekæmpelse

RIMpro varsler at der ligger mange modne sporer klar til udslyngning, hvilket potentielt set kan føre til høj infektionsfare.
Vi har før set, at der varsles regn, som alligevel ikke bliver til noget. Tjek vejrudsigten hyppigt.
Kør så tæt op til regnvejret som muligt, dog skal sprøjtevæsken nå at tørre godt op, for at få så lang virkningstid som muligt

Kumulus S. Svovl på udviklingstrinnene museøre-rød knop bruges forebyggende før regn eller umiddelbart efter regn i spiringsvinduet.
Er man i tvivl om der kommer infektion, kan man sprøjte i hver 2. række. Hvis der så kommer regn, skal der efterfølgende sprøjtes i de resterende rækker når varslingen viser 'spiringsvindue'.
Hvis det rent praktisk er muligt, er det mest effektive at behandle med svovl i spiringsvinduet.
Hvis man er lidt sent ude, kan svovl med fordel blandes med bagepulver (Armicarb eller Natron), som har en kortere kurativ virkning.

Natron

Natron/Natriumbicarbonat er et basisstof, som minder meget om Kaliumbicarbonat, i daglig tale kaldet bagepulver. Natron har en tilsvarende virkning. Dog er der lidt større risiko for skrubdannelser på frugterne ved brug af Natron. Men hvis behandlingerne udføres tidlig morgen eller sen aften er erfaringerne at der ikke kommer skrub.
For at få en god virkning skal bladende være våde ved brug af bagepulver.

Bladgødskninger

Aminosol 9% må bruges som bladgødning med kvælstof før blomstring. Når de nye blade er gullige, vil det være aktuelt at bruge Aminosol 9%.
Hvis I ifølge bladprøver fra sidste år har mangel på næringsstoffer og I har modtaget en konsulenterklæring er en bladgødskning med bittersalt og bor aktuel på tæt klynge.
Bittersalt 5 kg, Solubor 1 kg og 5-7 l Aminisol PS.
Bladgødskning med Zink og Mangan skal udføres på Ballon, hvis konsulent erklæring foreligger.
0,15 l/ha Lebosol Zink eller 0,3 l/ha Zinksulfat/ZinkVitriol + 1 l aminosol pr ha. og Mangan: 0,5 l/ha Lebosol-Mangan eller 0,5 kg/ha Mangansulfat.
Bladgødskning med kobber før regnvejr på tørre blade har en god sideeffekt på skurv.
Der kræves årlig konsulenterklæring på kobbermangel i træerne. Ved bladgødskning brug 0,300 kg Kobberoxychlorid.

Meldug

Klip meldugsskud væk så snart de er fremme for at reducere smittetrykket. Det er første forudsætning for god bekæmpelse. Ved højt smittetryk er det så godt som håbløst at holde melduggen i skak med sprøjtning alene.
Frigivelse af sporer sker om dagen når det er tørt og varmt (temperaturen skal være over 15 °C).
Sporerne spirer om natten når der er høj luftfugtighed.
Regn ødelægger spore-strukturerne.
Ved bekæmpelse af skurv med en blanding af 4 kg svovl og 5 kg bagepulver (Armicarb) er der god sidevirkning på meldug. Svovlen beskytter mod infektioner og bagepulver reducerer mængden af sporer, der udslynges fra allerede, etablerede infektioner.
Erfaringer siger at blandingen af svovl og natron ikke giver svidninger, hvis der sprøjtes om natten eller meget tidlig morgen.

Røde æblebladlus skal bekæmpes før blomstring

Hvis I havde problemer sidste år, kan der bekæmpes med 3 kg NeemAzal-TS. Det er moderlusen, som skal bekæmpes. Behandling udføres når blomsterfarven kan ses i de tidlige æblesorter. Hvis der også var problemer med frostmålere sidste år eller i år kan der med fordel blandes med 1 kg Turex.
Husk der er nul-tolerance for rød æblebladlus i nyplantninger!
Neem er meget skadeligt for pærer især Conference, pas på vinddrift.
Brug kun Neem når det er meget nødvendigt. Der må maksimalt udføres én behandling hvert 3. år! Husk at etablere blomsterstriber til at reducere smittetryk af røde æblebladlus.

Larver

Tjek løbende for angreb af larver, specielt uglelarver og målerlarver, som ikke bekæmpes med feromonforvirring. Disser larver skal bekæmpe når larverne er helt små før bekæmpelse med Turex er effektiv.
Der kan behandles med 2,0 kg Turex lige så snart temperaturen kommer over 15 °C. Temperaturer under 15 °C vil nedsætte larvernes aktivitet og dermed effekten af Turex WG/WP.
Det kan give en bedre bekæmpelse at behandle flere gange med 1 kg/ha end med en enkelt behandling med 2 kg/ha med Turex.
Udfør kun behandling, hvis der var problemer sidste år, eller hvis der ses angreb.

Capex: virker kun mod arten Adoxophyes orana/Frugtskrælvikler. Så brug af Capex er kun nødvendigt på de steder, hvor man med sikkerhed ved, at der er denne art, som er på spil. Temperaturen skal være over 13°C. Midlet er en virus, og optages ved at larverne spiser af behandlede

blade og får virus i sig. Det er utrolig vigtigt, at der behandles med sprøjteteknik, hvor der afsættes virus på alle plantedele, som larverne æder. Det skal udsprøjtes på tørre blade. Capex kan ikke blandes med alt, se etikette.

Man kan ikke udføre sikker artsbestemmelse ud fra larvestadiet. Sikker artsbestemmelse kræver, at larverne udklækkes til voksne dvs. sommerfugle.

Bladgødskning ved frost

Hvis der er særligt behov for eksempel efter nattefrost eller der er erfaring for dårlig sætning kan blomsterne styrkes ved at bruge Aminosol. Før blomstring er Amonisol 9% tilladt i økologisk produktion.
Doseringerne ligger på 2-7 l/ha. Højeste dosering på 5-7 l/ha bruges, når det har været frost. Dosering på 5-7 l/ha skal udbringes alene.
Acadian seaweed er tangekstrakt og kan indeholde stoffer, som påvirker hormonsyntesen positivt. Dosering er 2 l/ha. Bruges før og efter blomstring.

Blandinger af svampemidler og bladgødninger

Blanding af svovl og kobber er ok. Svovl og bagepulver er ok.
Bland ikke kobber og bagepulver og bland ikke bagepulver med bladgødning. Det giver risiko for skrub.

Vanding. Det er tørt det er på høje tid at få gjort vandingsanlægget klar og taget i brug.

Ukrudt

Benyt tørt vejr til at få startet en god renholdes mod ukrudt. Desuden vil bar jord reducere risikoen for frostskader i blomstringen.

REDAKTØRER

Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvice.dk

Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 23 82 63 47
hlp@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne